

29 679

Verslag van de zittingen van de Assemblee van de Interparlementaire Unie

Nr. 7

VERSLAG VAN DE 116E ZITTING

Vastgesteld 5 juni 2007

Inleiding

De 116e zitting van de Assemblee van de Interparlementaire Unie (IPU) werd van 29 april t/m 4 mei 2007 gehouden in Nusa Dua op Bali (Indonesië). Aanvankelijk was het de bedoeling dat Thailand als gastheer voor de conferentie zou optreden, maar gezien de politieke situatie in dat land eind 2006 heeft de IPU organisatie op een laat tijdstip dankbaar gebruik gemaakt van het aanbod van Indonesië om de zitting op Bali te organiseren. De Nederlandse groep van de IPU had de navolgende delegatie afgevaardigd: de leden Dees (voorzitter van de delegatie en voorzitter van de Nederlandse IPU-groep), Van Heukelum, Meindertsma, Putters en Vedder-Wubben uit de Eerste Kamer en de leden Atsma, Van Miltenburg en Waalkens uit de Tweede Kamer. De delegatie werd begeleid door Eliane Janssen, plv. griffier van de Eerste Kamer.

Naar de 116e zitting hadden 110 landen en 5 geassocieerde landen een delegatie afgevaardigd, terwijl 28 landen en organisaties waarnemers hadden gezonden. De officiële opening vond plaats in aanwezigheid van de President van de Indonesische Republiek, de heer dr. Susilo Bambang Yudhoyono. Achtereenvolgens voerden tijdens deze ceremonie de heren H. R. Agung Laksono, Voorzitter van het Indonesische Huis van Afgevaardigden, P. Casini, President van de IPU, S. Kakahel, deputy executive director of the UN Environment Programme, en de President van de Indonesische Republiek, het woord.

Gast sprekers tijdens de zitting waren verder de minister van Buitenlandse Zaken van Indonesië, de heer Hassan Wirayudha, en de heer Dudiono, coördinerende minister van Economische Zaken van Indonesië.

Plenaire vergadering

Als onderwerp voor het plenaire debat was geagendeerd de «Political, economic and social situation in the world with the overall theme of global warming: ten years after Kyoto». De voormalig president van de World Meteorological Organization (WMO), de heer J. Zillman, opende het

debat. Ruim 110 woordvoerders uit 97 delegaties voerden vervolgens het woord, waaronder van Nederlandse zijde het Tweede-kamerlid Waalkens. De heer Waalkens memoreerde dat de VN een groot aantal wetenschappelijke rapporten over klimaatverandering analyseert en dat daaruit blijkt dat de door de mens veroorzaakte veranderingen van het klimaat desastreuze gevolgen heeft voor de aarde in het algemeen en voor de 800 miljoen van de allerarmsten in de wereld in het bijzonder. Er is een absolute versnelling nodig van de agenda om de dramatische gevolgen van de veranderingen op te kunnen vangen. Nederland is zich zeer bewust van de gevolgen van global warming. Nederland heeft Kyoto geratificeerd en ziet het, ook als lid van de EU, als zijn dure plicht om aan zijn verplichtingen ook tegenover de ontwikkelingslanden te voldoen. Het Kyoto-protocol, aldus de heer Waalkens, is een eerste stap op weg naar de UN Climate Convention. Er zijn aanvullende overeenkomsten nodig voor de komende periode tot 2012. Het is nu ook de tijd om afspraken te maken voor de periode na 2012. Deze afspraken dienen minder vrijblijvend te zijn en moeten bovendien gepaard moet gaan met monitoring van de landen en sancties. Ten einde de Millennium Development Goals te bereiken moeten de volgende onderwerpen worden aangepakt: duurzame energie, energie efficiency, beperking van de CO₂-uitstoot, gemeenschappelijke implementatie van en investeringen in nieuwe technologieën. De Wereldbank, het IMF, de Raad van Europa en de ILO dienen daarbij om verschillende redenen betrokken te worden. Alle handen zijn nodig en parlementariërs hebben een belangrijke en verantwoordelijke rol in het veilig stellen van de toekomst en hun regeringen te volgen en aan te sporen tot een transparante besluitvorming. Op voorstel van de Voorzitter werd aan het einde van het debat door de assemblee een presidentiële verklaring over de klimaatverandering aangenomen (zie bijlage).

Zes voorstellen waren ingediend om als «emergency item» (urgent onderwerp) plenair te agenderen. Uiteindelijk werd overeenstemming bereikt over het onderwerp «International cooperation to combat terrorism, its root causes and its financing, including cross-border funding», waarin de onderwerpen voorgesteld door Algerije, India, Indonesië en Iran waren samengevoegd. Hoewel dit onderwerp als urgent onderwerp op de plenaire agenda was geplaatst, meenden verschillende woordvoerders uit een groot aantal Islamitische landen in het bijzonder aandacht te moeten besteden aan de Westerse en met name de Amerikaanse aanwezigheid in Irak. In soms felle bewoordingen werd aangedrongen op het vertrek van de buitenlandse troepen uit Irak. Ook in de voorgestelde concept-resolutie werd specifiek melding gemaakt van Irak (zie ook onder groep 12+).

De assemblee behandelde verder de resoluties¹ over de onderstaande specifieke onderwerpen die in de drie vaste commissies aan de hand van een rapport en een ontwerp concept-resolutie werden voorbereid.

Commissievergaderingen

A. Committee I: Peace and International Security

Ensuring respect for and peaceful co-existence between all religious communities and beliefs in a globalized world (C-I/116/R-rev)

De behandeling van dit gevoelige onderwerp werd in de commissie gevolgd door de leden Van Heukelum en Van Miltenburg. Het bereiken van overeenstemming over de concept-resolutie gaf in het redactiecomité aanleiding tot enige spanning, 135 amendementen en sub-amendementen waren ingediend. Uiteindelijk werd overeenstemming over een tekst bereikt die aan de plenaire vergadering met succes werd voorgelegd.

¹ Zie voor de tekst van de aangenomen resoluties www.ipu.org

B. Committee II: Sustainable Development, Finance and Trade
Job creation and employment security in the era of globalization
(C-II/116/R-rev)

De behandeling van dit onderwerp werd in de commissie gevolgd door de leden Vedder-Wubben en Waalkens.

Door het Tweede Kamerlid Waalkens is in de commissievergadering gewezen op de ongelijke verdeling van de welvaart als gevolg van de globalisering. Hoewel de som van de voordelen van de globalisering in zijn algemeenheid positief is, levert het winnaars en verliezers op. De rijken worden snel veel rijker en de armen blijven relatief achter in hun welvaartsgroei.

Het redactiecomité beoordeelde 209 amendementen en nam 90 ervan geheel of gedeeltelijk over. De ontwerp-resolutie werd in de commissie en vervolgens in de plenaire vergadering met algemene stemmen aanvaard.

C. Committee III: Democracy and Human Rights
Promoting diversity and equal rights for all through universal democratic and electoral standards (C-III/116/R-rev)

De behandeling van dit onderwerp werd in deze commissie gevolgd door de leden Meindertsma en Putters. Door de heer Putters werd een interventie gepleegd, waarin hij inging op de vrijheid van meningsuiting en democratie. Hij heeft erop gewezen dat ook in oudere westerse democratieën de grenzen van de vrijheid van meningsuiting ter discussie staan. Ook heeft hij gewezen op de gebeurtenissen rond Pim Fortuin en meer recentelijk Ayaan Hirsi Ali. Namens de Nederlandse delegatie heeft hij de resolutie ter ondersteuning van de vrijheid van meningsuiting voor politici van harte gesteund.

Het door de commissie ingestelde redactiecomité heeft aan de commissie en vervolgens aan de assemblee een resolutie voorgelegd die met algemene stemmen werd aanvaard.

De Group of the Twelve Plus (Groep van 12+), met als leden de EU-landen, Australië, Canada, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, IJsland en Zwitserland, vergaderde vier keer ter voorbereiding van de behandeling van onderwerpen die in zowel de Governing Council, het Executive Committee als plenair aan de orde kwamen. Ook werd op initiatief van de groep aan de Voorzitter van het Indonesische parlement gevraagd waarom de Israëlische veiligheid tijdens de zitting door de Indonesische regering niet zou kunnen worden gegarandeerd, waardoor de Israëlische delegatie niet aan de conferentie kon deelnemen. Namens de Nederlandse delegatie namen de heren Dees en Atsma intensief deel aan deze vergaderingen.

Naar aanleiding van de concept-resolutie van Algerije, India, Indonesië en Iran over het urgente onderwerp, *International cooperation to combat terrorism, its root causes and its financing, including cross-border funding* (A/116/8-DR), werd in de plenaire vergadering namens de Groep van 12+ een verklaring afgegeven. De groep betreurde het, geheel los van de inhoud, dat in strijd met de statuten van de IPU in de resolutie twee onderwerpen aan de orde werden gesteld en dat het advies van de Secretaris-Generaal was genegeerd. De Groep van 12+ deelde de mening van de Secretaris-Generaal en kondigde aan dat indien de Voorzitter van de Assemblee de resolutie niet buiten de orde zou verklaren, de 12+ groep-landen zich zouden onthouden van deelname aan de verdere behandeling en stemming over de resolutie. De Indonesische voorzitter van de assemblee meende de resolutie wel in stemming te moeten brengen. De resolutie werd vervolgens aangenomen.

Tijdens de conferentie vonden nog activiteiten plaats van de volgende commissies en groepen:

- Governing Council (Nederlandse leden Dees en Atsma)
- Executive Committee
- Committee on the human rights of parliamentarians
- Committee on Middle East questions
- Group of facilitators for Cyprus
- Committee to promote respect for international humanitarian law
- Gender partnership group

Ook vond een bijeenkomst van vrouwelijke parlementariërs en het Coordinating Committee of Women parliamentarians plaats. Hieraan werd door de vrouwelijke Kamerleden Meindertsma, Van Miltenburg en Vedder-Wubben deelgenomen.

De Committee on the Human Rights of Parliamentarians, een commissie van de Governing Council, onderzocht totaal 57 zaken in 28 landen. Zij legde in de vorm van resoluties 35 zaken van schending van mensenrechten van 126 parlementariërs in 18 landen verspreid over de wereld, voor aan de Governing Council. In Nusa Dua werden deze resoluties over schendingen in Bangladesh, Mongolië, Myanmar (voorheen Birma), Pakistan, Israël, de Filipijnen, Rwanda, Sri Lanka, Turkije en Zimbabwe, aangenomen.

Bilaterale ontmoetingen

In Bali voerde voor het eerst en marge van de zitting geïnteresseerde leden een aantal bilaterale gesprekken met onder meer parlementaire delegaties uit Burundi, Indonesië Maleisië, Rusland, alsmede een vertegenwoordiger van het secretariaat van de CTBTO. Daarbij kwamen respectievelijk de volgende onderwerpen aan de orde: dankzegging inzet Nederland bij opbouw democratie na burgeroorlog (Burundi), banden tussen de twee landen en Nederlands integratiebeleid (Indonesië), handel en innovatie (Maleisië), Poolse barricade van vrachtauto's (Rusland), atoomverdrag CTBTO. Ook vond een gesprek plaats met een Papua delegatie. Dit nieuwe initiatief werd door de leden bijzonder gewaardeerd.

Volgende zittingen

De 117e assemblee zal worden gehouden van 8–10 oktober 2007 in Geneve, de 118e van 13–18 april 2008 in Kaapstad. Voor de agenda voor de 118e assemblee zijn de volgende onderwerpen vastgesteld:

- *Standing committee on Peace and International Security*
The role of parliaments in striking a balance between national security, human security and individual freedoms, and in averting the threat to democracy
- *Standing Committee on Sustainable Development, Finance and Trade*
Parliamentary oversight of State policies on foreign aid
- *Standing Committee on Democracy and Human Rights*
Migrant workers, people trafficking, xenophobia and human rights

Tot besluit

De delegatie hecht eraan Dr. Nikolaos van Dam, de Nederlandse ambassadeur te Jakarta, en zijn medewerkers bijzonder te bedanken voor alle enthousiaste hulp en ondersteuning tijdens het verblijf in Nusa Dua. Hun lokale kennis was voor de leden van grote waarde. De briefing en de door de medewerkers en marge van de zitting georganiseerde culturele en

landbouwkundige rondleidingen over het eiland hebben het verblijf op Bali een extra dimensie gegeven.

De voorzitter van de delegatie,
Dees

De griffier van de delegatie,
Janssen

PRESIDENTIAL DECLARATION ON CLIMATE CHANGE

*Endorsed by the 116th Assembly
(Nusa Dua, Bali, 4 May 2007)*

The 116th Assembly of the Inter-Parliamentary Union

We are deeply concerned at the growing body of scientific evidence on the probable adverse impact of climate change. The developing countries are likely to suffer most because they lack the capacity to cope with natural disasters, and they will continue to pay a heavy toll in casualties and destroyed infrastructure. Their efforts to achieve the Millennium Development Goals are also bound to be frustrated.

We are likewise concerned that many pledges to take measures to forestall or mitigate the effects of climate change remain unfulfilled. We reiterate our firm support for the Kyoto Protocol, especially as expressed in our resolution, *Ten years after Rio: Global degradation of the environment and parliamentary support for the Kyoto Protocol* (Marrakech, 2002).

We call on our parliaments to do all they can to reinforce climate change policy and legislation and to enhance international cooperation on the basis of common but differentiated responsibilities, with a view to achieving the ultimate objectives of the United Nations Framework Convention on Climate Change and the Kyoto Protocol.

We also call on our parliaments to foster increased community understanding of the threat of climate change and the action needed to avert dangerous human interferences in the climate system.

We urge the 13th Conference of the Parties to the Convention and the Third Meeting of the Parties to the Protocol, convening in Bali in December 2007, to formulate a feasible road map for long-term cooperation on the implementation of the Convention and for further negotiations on the comprehensive measures required to ensure continuity beyond the Protocol's first commitment period.

We pledge to raise the issue of climate change in our respective parliaments and address questions to concerned ministers regarding their preparation for the Bali meetings, and to report back to the IPU on the results thereof. Specifically, we wish to see progress in the area of avoidance of deforestation, financial mechanisms, and the transfer of appropriate and environmentally sound technology.